

# Information Sheet

Protecting the human rights of adults with decision-making disabilities

## 3. Jukumu la Mahakama ya Utawala ya Jimbo

### Je, Mahakama ya Utawala ya Jimbo ni nini?

Mahakama ya Utawala ya Jimbo ni mahakama huru, ya kisheria ambayo:

- huzingatia maombi ya uteuzi wa mlezi na/au msimamizi kwa mtu mzima mwenye ulemavu wa kufanya maamuzi
- hutoa amri kwa ajili ya uteuzi wa walezi na wasimamizi
- hupitia amri ambayo yamefanywa hapo awali
- inazingatia maombi ya kuingilia kati katika nguvu za kudumu za wakili, mamlaka ya kudumu ya ulezi, amri za afya ya mapema na maamuzi ya matibabu chini ya *Sheria ya Ulezzi na Utawala 1990*.

### Kusikiliza Kesi za Mahakama ya Utawala wa Jimbo

Ikiwa maombi ya uteuzi wa mlezi na/au msimamizi yamefanywa, Mahakama itafanya kikao ambacho watu hao ambao wana maslahi katika maisha ya mtu mwenye ulemavu wa kufanya maamuzi, watapata fursa ya kutoa maoni yao juu ya kile wanachoamini ni kwa maslahi ya mtu. Popote inapowezekana, mtu ambaye haki zake za kufanya maamuzi zinazingatiwa pia atakuwa na fursa ya kuelezea maoni na mapendekezo yake.

### Je, Mahakama itaangalia nini?

Mahakama pia inazingatia taarifa na ripoti zingine ambazo zimewasilishwa kuhusu hali na mahitaji ya mtu husika, kabla ya kufanya uamuzi kuhusu:

- kama mtu ana ulemavu wa kufanya maamuzi
- athari za ulemavu kwa uwezo wa mtu wa kusimamia maisha yake na kiwango ambacho ana uwezo wa kusimamia mambo yake mwenyewe (iwe kuna haja ya mlezi au msimamizi)
- ikiwa uteuzi wa mlezi na/au msimamizi ni kwa maslahi bora ya mtu aliye na ulemavu wa kufanya maamuzi
- kama mlezi au msimamizi anapaswa kufanya maamuzi yanayohusiana na maeneo maalum (amri ndogo) au katika mambo yote (amri za kikao)
- ni nani mtu au wakala anayefaa zaidi kuchukua jukumu la mlezi au msimamizi
- ni muda gani amri inapaswa kudumu kwa mamlaka kabla ya kupitiwa upya
- kama mtu anaweza kupiga kura katika uchaguzi wa bunge
- ikiwa kuna njia mbadala ya kuzuia yenye vikwazo kidogo kama vile nguvu ya kudumu ya wakili, nguvu ya kudumu ya ulezi au amri ya afya ya mapema, iliyopo tayari.



Government of Western Australia  
Department of Justice

## **Mapitio ya Amri**

Kuna mchakato wa ukaguzi wa moja kwa moja uliojengwa katika uteuzi wa walezi na wasimamizi ili kuamua ikiwa bado kuna haja ya mlezi au msimamizi na ikiwa mabadiliko yoyote yanahitajika kwa masharti ya amri ya awali. Mahakama ya Utawala ya Jimbo inahitajika kisheria kupitia kila kesi ndani ya miaka mitano, lakini kulingana na hali ya kesi, ukaguzi unaweza kufanya mapema.

Mahakama pia inaweza kupitia amri wakati wowote kufuata ombi la mtu anayehusika, mlezi au msimamizi wake, Wakili wa Umma au mtu ye yeyote ambaye Mahakama inampa ruhusa ya kuomba ukaguzi.

## **Rufaa**

*Sheria ya Ulezzi na Utawala ya mwaka 1990* inaruhusu maamuzi yaliyotolewa na Mahakama kupitiwa upya. Ikiwa uamuzi umefanywa na Mjumbe mmoja wa Mahakama, mtu ambaye amekasirika anaweza kumwomba Rais kupanga Mahakama Kamili ili kupitia uamuzi huo. Rais anapaswa kufuata ombi kama hilo.

Maombi ya ruhusa ya kukata rufaa dhidi ya uamuzi na Mahakama Kamili yanaweza kufanya kwa Mahakama Kuu lakini tu katika hali zifuatazo:

- Mahakama ya Utawala ya Jimbo ilifanya kosa la kisheria na/au ukweli
- Mahakama ya Utawala ya Jimbo ilifanya kazi nje ya mamlaka yake
- kuna sababu nyingine ya kutosha kuhalalisha rufaa.

## **Kwa taarifa zaidi wasiliana na**

### **Ofisi ya Wakili wa Umma**

PO Box 6293, EAST PERTH WA 6892

Simu: 1300 858 455

Tovuti: [www.publicadvocate.wa.gov.au](http://www.publicadvocate.wa.gov.au)

### **Mahakama ya Utawala ya Jimbo**

GPO Box U1991 PERTH WA 6845

Level 6, State Administrative Tribunal Building

565 Hay Street PERTH WA 6000

Simu: (08) 9219 3111 or 1300 306 017

Barua pepe: [sat@justice.wa.gov.au](mailto:sat@justice.wa.gov.au)

Tovuti: [www.sat.justice.wa.gov.au](http://www.sat.justice.wa.gov.au)

Iango la eCourts: <https://ecourts.justice.wa.gov.au>

Taarifa iliyotolewa katika karatasi hii imetolewa kwa hiari kama utumishi wa umma. Taarifa na ushauri unaotolewa unapatikana kwa nia njema lakini hutolewa tu kwa msingi kwamba wasomaji watawajibika kufanya tathmini yao wenye ya mambo yaliyojadiliwa humu na kwamba wanapaswa kuthibitisha uwakilishi, taarifa na habari zote muhimu. Si Jimbo la Australia Magharibi ("Jimbo") au wakala au chombo chochote cha Serikali wala mfanyakazi au wakala ye yeyote wa Serikali au wakala au chombo chochote cha Serikali hatawajibika kwa hasara au uharibifu wowote utakaosababishwa na kama au siyo kwa sababu ya uzembe unaotokana na matumizi au kutegemea habari au ushauri wowote uliotolewa katika Miongozo.

Dec 2024